

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023**Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova cu cifrul 20.80009.0807.29****Cifrul proiectului 20.80009.0807.29**

RO: În anul 2023 proiectul 20.80009.0807.29 „Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova” s-a axat pe aplicarea instrumentelor inovatoare orientate pe sporirea accesului populației la serviciile de infrastructură socială, bazată pe 2 etape: 1) Analiza și identificarea problemelor privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială și 2) Elaborarea instrumentelor inovatoare privind sporirea accesului populației Republicii Moldova la serviciile infrastructurii sociale.

În urma analizei accesului populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială, și anume la educație și sănătate, accesul public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sistemele de alimentare cu gaze naturale, sistemele de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului au fost identificate soluții menite să faciliteze și să îmbunătățească calitatea și accesul la aceste servicii. Accesibilitatea populației la serviciile de infrastructură socială depinde atât de nivelul de bunăstare al populației, cât și de mediul de reședință.

În cadrul cercetării au fost realizate 2 chestionare privind: 1) accesul populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale și la compensarea resurselor energetice consumate în perioada rece aa.2022-2023 și 2) evaluarea accesibilității populației Republicii Moldova la infrastructura educațională și cea medicală.

Rezultatele principale ale proiectului s-au soldat cu un șir de recomandări specifice. Astfel, îmbunătățirea infrastructurii educaționale necesită aplicarea următoarelor măsuri: renovarea căminelor, optimizarea condițiilor igiene, dotarea cu tehnologie de ultimă oră a cabinetelor, reevaluarea cadrului profesoral și a curriculum-ului, digitalizarea proceselor educaționale, locuri în cămine pentru studenții la studii cu frecvență redusă, reparația cosmetică în auditorii, dezvoltarea programelor de acumulare a informației în teren din anumite instituții.

Accesibilitatea populației la serviciile locativ-comunale fiind o problemă complexă, a fost evaluată atât din punct de vedere al accesibilității fizice, cât și economice. În nici o altă țară UE nu există o povară atât de mare asupra bugetelor gospodăriilor casnice la plata serviciilor comunale ca în Republica Moldova, având drept motiv stabilirea unor tarife ridicate pentru aceste servicii. Serviciile locativ-comunale fiind un bun social cu impact asupra calității vieții populației, necesită reglementarea de stat la stabilirea tarifelor și asistența păturilor vulnerabile la plata acestora.

Calitatea scăzută a serviciilor de asistență medicală și inechitatea existentă în accesul populației la aceste servicii au determinat elaborarea unor recomandări de sporire a performanței sistemului de sănătate din Moldova, și anume: modernizarea în continuare a sistemului informațional; sporirea accesibilității serviciilor medicale primare esențiale; creșterea calității asistenței medicale; promovarea campaniilor de vaccinare și imunizare în masă; majorarea bunăstării populației, reducerea sărăciei pentru a nu admite malnutriția.

Rezultatele cercetării obținute în cadrul proiectului Program de Stat au un conținut practic.

În cadrul implementării proiectului echipa a colaborat la nivel național și internațional cu diferite instituții: ministere de resort, instituții de cercetare, universități, etc. Totodată, au fost organizate 3 manifestări științifice: o lecție publică în cadrul seminarului științific, 1 masă rotundă, o secțiune în cadrul Conferinței INCE, publicarea a 40 de lucrări științifice la nivel național și internațional, inclusiv 3 în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS, 4 articole în reviste din străinătate recunoscute, 4 articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil (Categorie B) și 2 postere la saloanele de invenții.

Impactul științific, social și economic al rezultatelor obținute în Proiect reprezintă suportul semnificativ pentru argumentarea și elaborarea politicilor sociale în Republica Moldova.

ENG: In 2023, project 20.80009.0807.29 "Improving the mechanisms for applying innovative instruments aimed at sustainably increasing the welfare of the population of the Republic of Moldova" focused on the application of innovative instruments aimed at increasing the population's access to social infrastructure services, based on 2 stages: 1) Analysis and identifying the problems regarding the access of the population of the Republic of Moldova to the services of the social infrastructure branches and 2) Developing innovative instruments regarding increasing the access of the population of the Republic of Moldova to the services of the social infrastructure. Following the analysis of the access of the population of the Republic of Moldova to the services of the social infrastructure branches, namely to education and health, public access to the water supply and sewage system, natural gas supply systems, home heating systems in the cold period of the year solutions aimed at facilitating and improving the quality and access to these services have been identified. The population's accessibility to social infrastructure services depends both on the level of welfare of the population and on the residence area.

As part of the research, 2 questionnaires were carried out regarding: 1) the access of the population of the Republic of Moldova to housing and communal services and the compensation of energy resources consumed in the cold period of 2022-2023 and 2) the evaluation of the accessibility of the population of the Republic of Moldova to the educational and medical infrastructure.

The main results of the project were followed by a series of specific recommendations. Thus, the improvement of educational infrastructure requires application of the following measures: renovation of dormitories, optimization of hygienic conditions, endowment of state-of-the-art technology in the offices, re-evaluation of teaching staff and curriculum, digitization of educational processes, places in dormitories for part-time students, cosmetic repair in auditoriums, development of information accumulation programs on the field from certain institutions.

The population's accessibility to housing-communal services being a complex problem was evaluated both from the point of view of physical and economic accessibility. In no other EU country is there such a large burden on household budgets when paying for communal services as in the Republic of Moldova, due to the establishment of high tariffs for these services. Housing-communal services being a social good with an impact on the quality of life of the population require state regulation when setting tariffs and assistance to vulnerable people in paying them.

The low quality of healthcare services and the existing inequity in the population's access to these services determined the elaboration of some recommendations to increase the performance of the healthcare system in Moldova, namely: the further modernization of the information system; increasing the accessibility of essential primary medical services; increasing the quality of medical assistance; promotion of mass vaccination and immunization campaigns; increasing the welfare of the population, reducing poverty in order not to admit malnutrition.

The research results obtained within the State Program project have a practical content.

During the implementation of the project, the team collaborated at national and international level with various institutions: relevant ministries, research institutions, universities, etc. At the same time, 3 scientific events were organized: a public lesson in the scientific seminar, 1 round table, a section in the NIER Conference, the publication of 40 scientific papers at the national and international level, including 3 in journals from the Web of Science and SCOPUS, 4 papers in recognized foreign journals, 4 papers in journals from the National Register of profile journals (Category B) and 2 posters at invention salons.

The scientific, social and economic impact of results obtained in the Project represents a significant support for the argumentation and elaboration of social policies in the Republic of Moldova.